

Preuzeto sa:

https://www.itaaworld.org/sites/default/files/itaa-pdfs/gov-admin-docs/12-5-14%20Revised%20Ethics_0.pdf

INTERNACIONALNA ASOCIJACIJA TRANSAKCIONE ANALIZE

- ITAA -
KODEKS ETIKE I PONAŠANJA i
UPUSTVO ZA ETIČKE PROCEDURE

© 2014 *Internacionalna Asocija Transakcione Analize*

ITAA Komitet za Etiku zahvaljuje Evropskoj Asocijaciji Transakcione Analize (EATA) za dozvolu na korišćenje i upotrebu nekih delova njihove dokumentacije za pisanje ovog upustva. ITAA Komitet za Etiku se takodje zahvaljuje Američkoj Asocijaciji Bračnih i Porodičnih Terapeuta na dozvoli za korišćenje njihovih procedura koje su prilagođene prilikom pisanja ovog upustva.

Dopunjeno 5. Decembra 2014.

ITAA – KODEKS ETIKE I PONAŠANJA

Poglavlje 1: Uvod

1.1 Svrha

ITAA je posvećena promociji najviše vrednosti ponašanja između članova, omogućavajući im ugovorne obaveze koje se odnose na sve četiri vrste specijalizacije u transakcionoj analizi: savetodavna, psihoterapijska, organizaciona i obrazovna, obuhvatajući time i treninge i konsultantske delatnosti. Kao organizacija ITAA prepoznaje socijalnu odgovornost da definiše etičke standarde za sve njene članove sa ciljem da pospeši dobrobit društva kroz uobičajenje vrednosti i moralne principe međusobnog poštovanja i etičkih delovanja.

Shodno tome, sveobuhvatni cilj Kodeksa Etičkog Ponašanja ima nameru da informiše svakog člana ITAA-e o uobičajenim moralnim principima, vrednostima i obrascima delovanja koje se tiču identifikacije i analize etičkih dilema.

Članovi ITAA-e su u obavezi da se posvete vrednostima i etičkim principima transakcione analize, koji su definisani u nastavku teksta. Šta više, svi članovi su u obavezi da ugovorene usluge izvršavaju i održavaju sigurnim i etičnim, kako bi osigurali pouzdanost u javnosti i apsolutno poverenje iste kroz zaštitu privatnosti, pravo na dostojanstvo i poštovanje, bez obzira da li se ponašanje kao takvo odnosi direktno na profesionalnu praksu ili ne.

Namera ovog priručnika je da se osigura da su procesi koji se tiču nepravilnosti poštovani i transparentni, sa ciljem održanja poverenja javnosti u profesionalizam transakcione analize.

1.2 Preambula

ITAA Kodeks Etičkog ponašanja sa jedne strane posreduje između sveobuhvatnih tenzija (napetosti), dok je sa druge strane specifičan i detaljan u propisima (procedurama). U ovom kontekstu, ITAA smatra ključnu komponentu, kodeks vrednosti i etičkih principa istaknut u nastavku kao sveobuhvatnu orijentaciju etičkih primena u transakcionoj analizi značajnu svim članovima iste. Zasnovan na uobičajenim vrednostima i etičkim principima, ITAA Kodeks Etičkog Ponašanja ima za cilj da osigura usklađenost na globalnom nivou, dozvoljavajući varijacije u kulturi, pisanim tekstovima i stilovima prezentovanja.

1.3 Vrednosti

Naredna tri poglavlja (1.3 - 1.5) su u mnogome prilagođena iz EATA Upustva za Etiku i iz Deklaracije o Ljudskim Pravima Ujedinjenih Nacija.

Vrednosti su temelj na kojima ljudi zasnivaju sopstveni razvoj i ispunjenje, kako lično tako i kod drugih ljudi. Vrednosti uključuju značaj prirodnog zakona koji daje informaciju kako se ljudi ponašaju sa poštovanjem prema sebi i drugima.

U nastavku, navedene vrednosti se odnose na ljudska prava i uključena su u Univerzalnu Deklaraciju o Ljudskim Pravima.

Ovaj okvir vrednosti se poziva na doslednost svih egzistencijalnih i filozofskih pogleda transakcione analize. Mnoge vrednosti su jasno definisane, merljive tako da sledeća lista ne bi trebala da bude naporna članovima ITAA-e.

Imajući u vidu raspon delatnosti, **osnovne vrednosti su:**

A. Dostojanstvo ljudskih bića¹

Svako ljudsko biće vredi, bez obzira na pol, socijalnu poziciju, religijsko opredeljenje, etničku pripadnost, fizičko ili mentalno zdravlje, politička uverenja, seksualna opredeljenja i sposobnosti.

B. Samoodlučnost²

Svaka individua je slobodna da odluči o sopstvenoj budućnosti u okviru nacionalnih zakona sopstvene zemlje imajući u obzir sopstvene potrebe i potrebe drugih. Svaka osoba može da uči iz sopstvenog iskustva da bude odgovorna za sebe ne zanemarujući prirodu sveta i slobodu drugim.

C. Zdravlje³

Fizička i mentalna stabilnost je pravo svake osobe kao i potreba da bude sigurna.

D. Sigurnost⁴

Svaka osoba treba da bude slobodna da istražuje i raste u okruženju koje omogućava osećaj sigurnosti.

E. Zajedništvo⁵

Svaka osoba, imajući u vidu da živi i raste u socijalnom svetu je uzajamno uključena u dobrobit drugih i razvija samozavisnost sa drugima sa ciljem da izgradi sopstvenu sigurnost i sigurnost drugih.

Ove vrednosti su direktno povezane jedna sa drugom i odnose se na one koji pružaju ugovorne usluge u njihovoj profesionalnoj oblasti.

¹ Generalna skupština Ujedinjenih Nacija, Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima. Akt 1-3.

² Ibid. Akt 18, 19.

³ Ibid. Akt 24, 25.

⁴ Ibid. Akt 22, 23.

⁵ Ibid. Akt 29

1.4 Etički principi

Zbog prirode vrednosti i njene važnosti u ljudskom životu, kao i zbog cilja da se garantuje poštovanje i prava svake osobe, jako je važno identifikovati jasna uputstva za ponašanje koja su striktno povezana sa vrednostima. Etički principi su proistekli iz vrednosti i namenjeni su da budu pokazatelji kako se ponašati sa ciljem da se promoviše dobrobit, razvoj i rast svake individue. To su propisi koji nude kriterije za etičko ponašanje.

Koristeći vrednosti kao početnu tačku, moguće je grupisati etičke principe.

Glavni etički principi su:

- 1. Poštovanje**
- 2. Osnaživanje**
- 3. Zaštita**
- 4. Odgovornost**
- 5. Posvećenost u odnosu**

Imajući u vidu ostala zanimanja, etički principi moraju da obuhvate mnoge grupe kako bi uticali na etičko ponašanje.

Glavna zanimanja su:

- **Klijenti**
- **Ti kao praktičar**
- **Studenti/polaznici**
- **Kolege**
- **Ljudsko okruženje/zajednica**

ITAA članovi posmartaju svaku vrednost i etičke principe kao rezultat samovrednosti i samoreflektovanja sa ciljem da odluče kakav stav da zauzmu i kako da se ponašaju kao članovi grupe kojoj pripadaju. Oni analiziraju datu situaciju imajući u vidu uticaj etičkih principa u praksi i biraju ponašanje koje obuhvata širok raspon faktora, uključujući klijenta, sebe i okruženja.

Nakon površne definicije svakog etičkog principa pojedinačno, navodi koji trebaju biti uzeti u obzir u izlistani u nastavku teksta. Ovo omogućava članovima da procene situaciju i preuzmu odgovornost za svoje postupke.

Kao prvo, postoje dobri primeri iz prakse koji su razvijeni shodno odgovoru na neki od etičkih principa. Lista prikazuje kriterijume koji trebaju da budu sastavni deo ugovora u transakcionoj analizi. Svrha liste je zapravo simulacija kako bi se praktičari zapitali na koji način bi same principe primenili praktično. To nije detaljna lista, i svaki praktičar će naći za sebe odgovor gledajući u pet glavnih grupa. Ovaj proces će omogućiti praktičarima da objasne razloge za njihovo ponašanje.

1. Poštovanje svake osobe kao ljudskog bića, bez obzira na bilo kakve specifične karakteristike ili kvalitete

- Prema klijentu:

Praktičar je u potpunosti obziran i traži da razume ličnu perspektivu svog klijenta.

Praktičar će pomoći svom klijentu da bude kongruentan sa sopstvenom perspektivom.

Praktičar će ponuditi najbolje moguće usluge svom klijentu na osnovu zajedničkog cilja koji doprinosi klijentu kroz ispunjenje ugovora.

Praktičar će omogućiti sigurno i profesionalno okruženje. Kako je svestan moći svoje pozicije, praktičar će biti pažljiv u kreiranju okruženja punog poverenja i izbegavaće bilo kakve situacije koje su potencijalno iskorištavajuće.

- Prema sebi

Praktičar će uzeti u obzir sopstvene perspektive, poteškoće, preferencije, veštine u odnosu na klijenta ili situacije sa kojima ne može ili odbija da se nosi (suoči).

- Prema studentima/polaznicima

Treneri, svesni nivoa treninga, će dati adekvatnu podršku studentima omogućavajući sve neophodne materijale za učenje i biće otvoreni da ponude svoje stilove predavanja sa ciljem da ispune potrebe i treninge učenja.

- Prema kolegama

Praktičar će održati svesnost profesionalizma prema kolegama i kada ima zabrinutosti, on/ona će ih direktno podeliti sa kolegama. Nakon saslušanog odgovora, praktičar je doneti nezavisnu i sebi svojstvenu odluku vezanu za zabrinutost tj. problem.

- Prema zajednici

Praktičar će uzeti u obzir specifičnost kulture svoje zajednice i okruženja i tražiće način da neguje i poštuje utemeljena uverenja unutar zajednice.

2. Osnaživanje koje naglašava značaj rasta i razvoja svake osobe

- Prema klijentu

Praktičar će posvetiti svoj rad na razvijanju klijentove svesnosti o njegovom dostojanstvu, odgovornosti i pravima.

- Prema sebi

Praktičar će nastaviti sa sopstvenom edukacijom u polju svoje specijalizacije kako bi prosirila/proširio svoje znanje i održala svoj profesionalni i privatni napredak.

- Prema studentima/polaznicima

Ovlašteni trener će proceniti kompetentnost njegovog ili njenog napredovanja i omogućiće im da razvijaju njihov potencijal, da napreduju i da doprinose.

- Prema kolegama

Praktičar će poštovati doprinos kolega i kreiraće događaje/prilike zarad širenja profesionalizma sa ciljem da se šire kompetencije.

- **Prema zajednici**

Praktičar će razmišljati sa ciljem dugoročnih benefita zajednice; kako zajednice, tako i svakog pojedinca.

3. Zaštita se odnosi na brigu za sebe i drugoga (psihički i fizički) imajući na umu individualnost i vrednost svakog pojedinca.

- **Prema klijentima**

Praktičar će ponuditi adekvatne usluge svojim klijentima, omogućavajući im sigurno radno okruženje (npr. Poverenje, fizičku sigurnost, informisanost, pristanak na visoko-rizične procedure, itd...) i održavaće svesnost o klijentovim destruktivnim tendencijama. On ili ona se neće upuštati ili održavati profesionalnu ugovor u kom druge aktivnosti ili odnosi mogu da ugroze profesionalni ugovor i kao takve ostaće poverljivi čak i kada se terapijska saradnja završi.

- **Prema sebi**

Praktičar će voditi računa o sopstvenim principima i razvojnim procesima. On ili ona će voditi računa o sopstvenoj sigurnosti i odlučiće da završi odnos sa klijentom ukoliko praktičar iskusi bilo kakvo fizičko ili mentalno uslovljavanje koje ugrožava njegovu/njenu mogućnost efektivnog rada i kompetentnosti sa klijentom.

- **Prema studentima/polaznicima**

Tener će ohrabrivati studente da prepoznaju njihove sopstvene preferencije i ograničenja sa ciljem da zaštite sebe i klijente od neadekvatnih ili štetnih intervencija. On ili ona će stimulisati praktikante da vode računa o svom ličnom i poslovnom razvoju, kao i da gleda njihove lične stilove ne bi li uvidela/uvideo lične probleme koji bi se mogli kositi sa njihovom bezbednošću ili bezbednošću drugih.

- **Prema kolegama**

Praktičar će promovisati dobrobit kolega i modelovaće odnos pun poštovanja prema kolegama kroz demonstraciju brige, priznanja i pružanja informacija.

- **Prema zajednici**

Praktičar će pružati ugovorne usluge klijentima u skladu sa aktivnim zakonima zemlje i slediće ih, kao i UN Deklaraciju o ljudskim pravima.

4. Odgovornost podrazumeva posledice našeg sopstvenog delovanja, kao klijenta, studenta, terapeuta, supervizora, savetnika, konsultanta i predavača.

- **Prema klijentima**

Praktičar će sačiniti jasan ugovor i pravila profesionalnog ponašanja na takav način da ne naštetiti klijentu kada je on/ona kao individua u nemogućnosti ili bez volje da funkcioniše autonomno i odgovorno iz razloga što je mentalno oslabljena ili namerno bezobzirnog ponašanja. Praktičar neće iskoristavati klijenta ni na koji način niti će delovati na način koji bi mogao prouzrokovati namernu štetu klijentu. Praktičar će stremiti principima vernosti, održavaće obećanja i ukazivaće posvećenost klijentu.

- **Prema sebi**

Praktičar će uzeti u obzir uticaj koji njegova pozicija ima na klijenta, kao autoritativna figura i vodiće računa kako odgovara klijentima sa ciljem da promoviše dobrobit i izbegne iskorištavanje moći svoje pozicije u odnosu na klijenta.

- **Prema studentima/polaznicima**

Trener će biti svestan o potrebama učenja svojih polaznika i omogućiti im potpunu svesnost o etičkoj praksi i principima uključujući kratko objašnjenje etičkih problema u treniranju i u praksi. Treneri će suočiti praktikante sa neetičkim ponašanjem i odlučiti o načinima delovanja ponaosob ukoliko praktikant nije voljan da promeni svoje ponašanje.

- **Prema kolegama**

Praktičar će prihvatiti odgovornost za saznanje njenih ili njegovih relacija (zabrinutost) o koleginim etičkim ponašanjima i preduzeće odgovarajuće korake kako bi uticao na ishod rešenja.

- **Prema zajednici**

Praktičar će se ponašati kao odgovoran profesionalac zainteresovan za potrebe psihološkog i fizičkog zdravlja svoje zajednice.

5. Posvećenost u odnosima znači da su članovi svesni socijalnih i socialno-situoloških odnosa i istrajni su u postizanju dogovora sa ostalima.

- **Prema klijentima**

Praktičar će biti pažljiv prilikom razmatranja interpersonalnog sveta klijenta i uzeće u obzir uticaj interpersonalnog sveta na klijenta kao individuu.

- **Prema studentima/polaznicima**

Trener će učiti praktikante da uzmu u obzir interpersonalni svet klijenta.

- **Prema kolegama**

Praktičar će negovati socijalno profesionalni sistem tako sto će doprinositi profesionalnom razvoju.

- **Prema zajednici**

Praktičar će biti svestan i aktivan član u životima svoje zajednice.

Sa ciljem da se napravi etična odluka, praktičari su podržani od strane etičkog odbora koji im omogućava da procene razne situacije tako da njihovi izbori i delovanja budu primereni. Svakako, postoje izuzeci gde praktičari mogu biti uključeni u neke situacije kod kojih nije moguće ispoštovati sve gore navedene tačke etičkih principa. Uprkos ovoj poteskoći, praktičar ipak treba da pogleda specifičnu situaciju, sagleda različite perspektive i odluči o ishodu.

1.5. Upustva za primenu vrednosti etičkih principa

Ovakvi principi omogućavaju koristan šablon za razumevanje konflikta, ali ne daju odgovore kako reagovati na određene situacije. Ovo poglavlje je dizajnirano kao most između etički-ugovornih usluga.

Prikazana tabela služi kao pomoć praktikantima da vide kompleksnost koja se zahteva u praktičnoj primeni etičkih principa.

1.0. Tabela za etičku procenu

Tabela 1.0 ima svrhu da posluži kao potencijalno korisna vizuelna pomoć za razmisljanje o etičkim dilemama. Tabela bi trebala da podstakne praktičare da razmotre vrednosti koje su implicitne u svakom principu u odnosu na određeni kontekst. Međutim to ne bi trebalo posmatrati kao formulski, rigidni metod donošenja odluka.

Etičke odluke koje snažno podržavaju jedan ili više gore navedenih etičkih principa, bez ikakve protivrečnosti drugih principa, mogu se smatrati razumno utemeljenim. Očekuje se da pored ovih principa i vrednosti od članova treba da razmotre i pravna, ugovorna ili klinička pitanja i etička pitanja u vezi sa etičkom dilemom koja se razmatra.⁶

Međutim, praktičari, edukatori i savetnici moraju se suočiti sa okolnostima u kojima je nemoguće pomiriti sve primenjive principe, pa će se možda zatražiti izbor između principa. U mnogim slučajevima praktikanti će možda morati da uravnoteže važnost jednog principa sa jednim ili više drugih. Isto tako, odluka ili tok

⁶ McGrath, G. (1994). Ethics, boundaries, and contracts: Applying moral principles. Transactional Analysis Journal, 24, 6- 14.

akcije ne moraju nužno postati neetički samo zato što su sporni u očima drugih praktičara, edukatori i / ili konsultanata koji bi u sličnim okolnostima postigli različite zaključke. Čak i za iskusne praktičare, edukatore i konsultante, nadzor i / ili konsultacije se visoko preporučuju.

1.6 Kodeks etičkog ponašanja ITAA

Svesni smo da ITAA putem Kodeksa etičkog ponašanja uspostavlja socijalni ugovor što poziva javnost da veruje da će svi članovi ITAA postupati u skladu sa gore navedenim etičkim principima.

Takođe se naglašava da se ovi etički principi ne odražavaju uvek u ponašanju članova i, prema tome, ponekad je poželjna konfrontacija člana ili je čak neophodna.

Ukoliko se ponašanje pojedinca pokaže kao nedostatak integracije ili pozivajući se na gore navedene principe, ITAA ima pravo da suspenduje njegovo ili njeno članstvo dok ne prodje neko vreme kada bi integracija bila zagarantovana.

Sledeće klauzule podrazumevaju ili izričito navode šta praktičari moraju da rade ili ne moraju sa ciljem da se osigura da je proces uokvirenja, istrage i odlučivanja o žalbama fer i transparentno.

1. Članovi ITAA priznaju dostojanstvo svih ljudi, bez obzira na njihov fiziološki, psihološki, sociološki ili ekonomski status.
2. Primarna je zaštitna odgovornost članova ITAA koji pružaju ugovorne usluge da pruže svoje najbolje moguće usluge klijentima, polaznicima i supervizorima i da se ponašaju na način da nikako (ne namerno ili namerno) ne nanese štetu bilo kom klijentu, polazniku ili supervizoru.
3. Članovi ITAA-e koji koriste transakcijsku analizu treba da se trude da razviju svest svojih klijenata i funkcionisanje sa pozicije dostojanstva, autonomije i lične odgovornosti.
4. Etička primena transakcijske analize uključuje unošenje informativno ugovornog odnosa pod uslovom da su obe strane kompetentne da ga ispune (član ITAA i klijent). Kada klijent nije u mogućnosti ili ne želi da funkcioniše autonomno i odgovorno unutar ovog ugovornog odnosa, zbog mentalnog oštećenja ili namernog nesmotrenog ponašanja, član ITAA-e mora to rešiti na takav način da klijentu ne nanese štetu.
5. Članovi ITAA-e koji pružaju ugovorne usluge neće ni u čemu eksploatisati klijenta, uključujući i finansije. Seksualni odnosi između člana ITAA-e i njegovih klijenata, pripravnika ili supervizora je zabranjeno.
6. Član ITAA neće zaključiti ili održati profesionalni ugovor po kome druge aktivnosti ili odnosi između ITAA člana i klijenta mogu ugroziti profesionalni ugovor. Očekuje se da će članovi ITAA-e smanjiti dvostruke uloge i nastojati da traže konsultacije od pouzdanih kolega i uglednih supervizora kad se suoče sa potencijalima dvostruke uloge.

7. Profesionalni odnos između člana ITAA-e i klijenta definisan je od strane ugovora, a taj profesionalni odnos prestaje raskidom ugovora. Međutim, određene profesionalne odgovornosti i dalje se nastavljaju nakon ukidanja ugovor. Oni uključuju, ali nisu ograničeni na:
 - a. održavanje već dogovorene poverljivosti,
 - b. izbegavanje bilo kakvog iskorištavanja bivše veze, i
 - c. pružanje potrebne neophodne prateće nege.
8. Članovi ITAA-e će raditi i obavljati usluge sa klijentima sa potpunom odgovornošću a vezan za postojeći zakoni države i / ili države u kojoj borave, pod uslovom da takvi zakoni nisu u sukobu sa Deklaracijom o ljudskim pravima Ujedinjenih nacija i etičkim principima ITAA.
9. U uspostavljanju profesionalnog odnosa, članovi ITAA preuzimaju odgovornost za pružanje pogodnog okruženja, uključujući takve stvari kao što je određivanje prirode poštovane poverljivosti, pružajući fizičku sigurnost primerenu obliku aktivnosti i dobijanje informisane saglasnosti za postupke visokog rizika koji bi eventualno mogli imaju štetne efekte. Informisana saglasnost uključuje informisanje klijenta o njegovom / njenom pravu na odbijanju da učestvuju u bilo kojoj proceduri i / ili da po bilo kom slučaju okončaju profesionalni ugovor. Članovi ITAA-e će takođe tražiti da obezbede zaštitu poverljivosti klijenata u vezi sa ličnim podacima koji se prenose elektronskim sredstvima.
10. Članovi ITAA će se, u svojim pismenim i / ili usmenim javnim saopštenjima, uzdržati pogrdnih komentara, zaključaka i / ili nagoveštaja koji omalovažavaju, kvalifikacije ili karakter drugih ljudi, imajući u vidu njihovu odgovornost kao predstavnici ITAA i transakcione analize. Sa druge strane, direktno lične i objektivne povratne informacije su dobrodošle.
11. Ako članovi ITAA postanu svesni da lični sukobi ili medicinski problemi mogu biti umešani u njihovu sposobnost da izvrše ugovorni odnos, moraju ili da raskinu ugovor na profesionalno odgovoran način ili osigurati da klijent ima u celosti informacije potrebne za donošenje odluke o ostajanju u ugovornom odnosu.
12. Članovi ITAA prihvataju odgovornost da se suprotstave bilo kojem kolegi za koga imaju razuman razlog za verovanje da deluje neetički i da, ako ne uspe sam da razreši, prijavi tog kolegu. Odboru za etiku ITAA ili Povereničkom odboru. Ponekad kada članovi imaju brige o potencijalnim kulturnim, profesionalnim ili ličnim posledicama suočavanja sa ponašanjem kolege, savetuje se da potraže konsultacije sa uglednim supervizorima radi pronalaženja etičkih rešenja u skladu sa tim vrednostima i principima.

Potvrđujemo ove principe i posmatramo ih kao uobičajene u praksi članova ITAA-e, osim ako član izričito izjavljuje pismeno svoje razlike u tim stavovima. U takvom primeru, paznja klijenta na bilo kakve takve razlike mora se takodje pismeno konstatovati kao deo njegovog / njenog Ugovora.

Dodatak:

Članci Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima koji se odnose na osnovne vrednosti:

Član 1:

Sva ljudska bića rađaju se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima. Oni su obdareni svrhom i savješnošću i treba da deluju jedni prema drugima u duhu bratstva.

Član 2:

Svako ima pravo na sva prava i slobode navedena u ovoj deklaraciji, bez razlike bilo koje vrste, kao što su rasa, boja, pol, jezik, religija, politički ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno poreklo, imovina, rođenje ili drugi status. Dalje, neće se vršiti nikakva razlika na osnovu političkog, lokalnog ili međunarodnog statusa zemlje ili teritorije kojoj neko pripada, bez obzira da li je nezavisno, poverljivo, samoupravljujuće ili pod bilo kojim drugim ograničenjem suvereniteta.

Član 3:

Svako ima pravo na život, slobodu i bezbednost osobe.

Član 18:

Svako ima pravo na slobodu misli, savesti i veroispovesti; ovo pravo uključuje slobodu promene svoje veroispovesti ili uverenja i slobodu, samostalno ili u zajednici sa drugima, javno ili privatno, da ispolji svoju religiju ili uverenje u cilju podučavanja, vežbanja, bogosluženja i poštovanja.

Član 19:

Svako ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja; ovo pravo uključuje sloboda mišljenja bez uplitanja i traženja, primanja i širenja informacije i ideje preko bilo kojeg medija i bez obzira na granice.

Član 22:

Svako kao član društva ima pravo na socijalnu sigurnost i ima pravo na ostvarivanje, nacionalnim naporom i međunarodnom saradnjom, u skladu sa organizacijama i resursima svake države, njenim ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima neophodnim za dostojanstvo i slobodan razvoj sopstvene ličnosti.

Član 23:

- 1) Svako ima pravo na pravičan i povoljan rad, slobodan izbor zaposlenja uslova rada i zaštite od nezaposlenosti.
- 2) Svi, bez ikakve diskriminacije imaju pravo na jednaku platu za jednak rad.

- 3) Svi koji rade imaju pravo na pravednu i povoljnu naknadu osiguravajući za sebe i svoju porodicu egzistenciju dostojnu ljudskog dostojanstva i dopunjenu, ako je potrebno, drugim sredstvima socijalne zaštite.
- 4) Svako ima pravo da osniva i uključuje razvoj sindikata radi zaštite njegovih interesa.

Član 24:

Svako ima pravo na odmor i slobodno vreme, uključujući razumno ograničeno radno vreme i plaćene periodične odmore.

Član 25:

- 1) Svako ima pravo na životni standard adekvatan njegovom zdravlju, blagostanju o sebi i svojoj porodici, uključujući hranu, odeću, smeštaj, medicinsku negu, i neophodne socijalne usluge i pravo na sigurnost u slučaju nezaposlenosti, bolest, invaliditet, udovstvo, starost ili drugi nedostatak sredstava za život u okolnostima van njegove kontrole.
- 2) Majčinstvo i detinjstvo imaju pravo na posebnu negu i pomoć. Sva deca, bilo rođena u braku ili van njega, imaju pravo da uživaju u istoj društvenoj zaštiti.

Član 29:

- 1) Svako ima dužnosti prema zajednici u kojoj je sam slobodan i gde je potpun razvoj njegove ličnosti moguća.
- 2) U vršenju svojih prava i sloboda, svi podležu samo ograničenjima koja su zakonom određena isključivo u svrhu osiguranja dužnog priznavanja i poštivanja prava i sloboda drugih i ispunjavanje pravednih zahteva za moralom, javnim redom i opštim blagostanjem demokratskog društva.
- 3) Ova prava i slobode se ni u kom slučaju ne mogu ostvariti suprotno ciljevima i principima Ujedinjenih nacija.

Priručnik za etičke procedure ITAA

Poglavlje 1

1.1 Uvod

Primarni cilj žalbenih postupaka za rešavanje navodnih kršenja Kodeksa ITAA etičkog ponašanja je osigurati postojanje proceduralne korektnosti za sve strane koje su uključene u etički postupak žalbe. Cilj je olakšavanje rešavanja navodnog kršenja, a putem postupka posredovanja, bez potrebe da se pristupi službenoj žalbi.

Međutim, ako primena ovog postupka ne olakša rešavanje, Etički komitet će osigurati strukturu za postupak, pošteno saslušanje i, ako je potrebno, pravičnu i adekvatnu presudu kako bi se osigurali da se članovi ITAA-e predstavljaju i ponašaju profesionalno i u skladu s ITAA Kodeksom etičkog ponašanja.

Uobičajena pravila prirodne pravde primjenjuju se tokom postupka žalbe.

Izraz prirodna pravda koristi se u smislu da se uobičajeno uključuje tako da:

1. Optuženi mora znati prirodu tužbe
2. Optuženom treba dati šansu za izjašnjenje kao odgovor na tužbu
3. Osoba koja je pozvana da istraži, posreduje ili presudi mora da deluje pošteno, sa dobrom namerom, bez predrasuda i pristrasnosti.
4. Samo informacije relevantne slučaju će se prikupljati.
5. Sve uključene stranke u žalbi će tretirati sve primljene informacije poverljive.

1.2. Ograničenja odbora/komiteta

U izvršavanju svojih odgovornosti, Etički Komitet će delovati u skladu sa ITAA zakonskim članovima o osnivanju i podzakonskim aktima, dokumenta o kodeksu etičkog ponašanja i njegovim procedurama. Postupak presude u ITAA-i nije formalni pravni postupak.

1.3. Predmetna upotreba pravnog saveta

Ispitani pod istragom mogu se konsultovati sa pravnim savetnikom u bilo koje vreme, ali tuženi treba biti aktivan učesnik u ovom postupku. Ispitanik mora da odgovori na pritužbe na svim nivoima procesa.

Poglavlje 2:

Sažetak Procedura

- 2.1.** Osoba je u obavezi da priča sa ITAA članom za čije ponašanje on/ona veruje da vrši Kodeks Etike i da je pozove na promenu ponašanja.
- 2.2.** Ukoliko se konfrontacija pokaže kao neuspešna ili nepraktična, onda se prvo mora obaviti formalno napisana žalba od strane lokalne TA asocijacije. Kada ne postoji takav autoritet ili ukoliko je nepraktično za lokalnu TA asocijaciju da se nosi sa žalbom, onda će ITAA Komitet za Etiku sastaviti žalbu prema sledećim procedurama.
- 2.3.** Formalna pisana žalba mora biti popunjena od strane ITAA Etičkog Komiteta, mora biti upućena glavnom članu ili članovima odbora, ITAA kancelariji koverti sa naznakom POVERLJIVO. Kopija forme žalbe je dostupna ali sa zahtevom u ITAA kancelarijama.
- 2.4.** ITAA kancelarija će proveriti da li se žalba odnosi na ITAA člana, a ukoliko se odnosi poslaće kopiju glavnom odborniku ITAA Komiteta. Ukoliko tužena osoba nije član ITAA-e, ITAA kancelarija će obavestiti odbor, koji će shodno tome obavestiti osobu koja podnosi žalbu da ITAA nema autoritet da se bavi tim predmetom.
- 2.5.** Odbornik ili odbornici ITAA Komiteta i, ukoliko je potrebno, legalni zastupnik ITAA-e, će razmatrati žalbu i odlučiti da li su tvrdnje ispravne. Ukoliko se dokažu da jesu, ITAA će primeniti mere definisane u ITAA Kodeksu Etičkih Presuda.

***** Kraj prevoda *****

Detaljni nastavak pravnih procedura i upustava za pisanje žalbi, kao i sam izgleda žalbe može se videti u originalnom tekstu.

https://www.itaaworld.org/sites/default/files/itaa-pdfs/gov-admin-docs/12-5-14%20Revised%20Ethics_o.pdf